[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 695

ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 170-171 ਆਫ 2018)

31 ਜਨਵਰੀ, 2018

[ਏ.ਕੇ. ਸੀਕਰੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ:

ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ 'ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ' ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ - ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਉਮੀਦਵਾਰ) ਨੂੰ ਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਖਲਾਈ ਯੋਗਤਾ ਭਾਵ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ.ਬੀ.ਐਡ. ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ: ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ.ਬੀ.ਐੱਡ ਨਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ.ਬੀ.ਐੱਡ ਯੋਗ ਹੈ - ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ B.Ed ਸਿਰਫ ਤਰਜੀਹੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ - ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਸਖ਼ੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਜਨਜਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਅੰਰ ਕਰਮਚਾਰੀਵਰਗ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 1991

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਨਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਬਦ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ/ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਗਤਾ ਹਨ ਜੋ "ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਹੁਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਭਾਵ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੋਵੇਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੋਵੇਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। [ਪੈਰਾ 14, 15] [703-D-F]

2. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, "ਯਾ" (ਜਾਂ) "ਨਾਲ" (ਨਾਲ), "ਅਥਵਾ" (ਜਾਂ ਤਾਂ) ਅਤੇ ਸਟ੍ਰੋਕ '(/)' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਟ੍ਰੋਕ '(/)', ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ", "either" ਅਤੇ "with" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 'with' (ਸਾਥ) ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੋਕ '(/)' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 17] [703-G-H; 704-A-B]

3. ਉਪਰੋਕਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, "ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਅਗੇਤਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ/L.T./B.T. ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ B.Ed.। ਇਸ ਲਈ, ਤਿੰਨੋਂ ਅਰਥਾਤ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ, ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ.. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ ਯੋਗ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਸਰਲ ਅਰਥ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [705-ਡੀ-ਈ]

4. ਜਨਜੀਤ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਵਰਗ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਵਲੀ (1991 ਨਿਯਮ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਹੈ। ਬੀ.ਐੱਡ. ਇੱਕ ਤਰਜੀਹੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਉਸਨੂੰ 1991 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20, 21] [706-F-G; 707-B-C]

5. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਸਖ਼ੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [707-C-D]

ਮਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 507: [2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 689-ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23] [708-B-C]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ
[2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 689 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 22

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 170- 171 ਆਫ਼ 2018

2006 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 446 ਵਿੱਚ 04.10.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ, ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 2012 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 354 (ਨੁਕਸਦਾਰ) ਵਿੱਚ 20.12.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਕੇ. ਗਿਰੀ, ਅੰਕਿਤ ਖੇੜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ। ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਪਾਠਕ, ਅਕਸ਼ਤ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜੀਵ ਯਾਦਵ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1. ਇਹ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ), ਲਖਨਊ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 04.10.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ 2006 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 446 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 20.12.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

2. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ:

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ (ਬੀ.ਏ.) ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 1997 ਵਿੱਚ ਲਖਨਊ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। 30.08.2001 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਯੂ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-

ਵੱਖ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ (03 ਅਸਾਮੀਆਂ) ਦੀ ਭਰਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 'ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ' ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 02.05.2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 12.05.2003 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 12 ਮਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ 'ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ' ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 02.06.2003 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸੌਂਪੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ:

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

(1) ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਾਲਾ ਰਿੱਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮੂਹ 'ਗਾ ' ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਅਤੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

(II) ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

(III) ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਾਲਾ ਰਿੱਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ।

(IV) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼/ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਜੋ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ।

(V) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ।"

3. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ 02.06.2003 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2004 ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਣਹਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 182 ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 19.04.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, 19.04.2004 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 18.05.2006 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਖਲਾਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ.ਬੀ.ਐੱਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੇ. ਗਿਰੀ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ' ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ 'ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ' ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐਡ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ 09.05.2008 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇਡਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ 17.08.2010 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਸਿਖਲਾਈ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਨਜਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਅੰਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 1991 ਨਾਮਕ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਲਈ, ਸਿਖਲਾਈ ਯੋਗਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਹੈ। ਬੀ.ਐੱਡ. ਸਿਰਫ਼ ਤਰਜੀਹੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਰਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਨ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਜਾਂ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ.ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਜਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 1991, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1991 ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧ ਕੇ ਉਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ।

7. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ।

8. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਹੀ ਆਯਾਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਯੋਗਤਾ ਸੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਨਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਹੋਵੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਡਮਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 4(Xiii) ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 1991 ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 4(XIII) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ:

"4.(XIII) ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੋਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਜਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਚਨ ਅੰਰ ਕਰਮਚਾਰੀਵਰਗ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 1991 ਹੈ। ਇਹ ਵੀ

ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

********** ********** **********

ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀ L.T./B.T./B.Ed ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।"

9. ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਕਤ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ:

"...ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਕਤ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਲ.ਟੀ. ਗ੍ਰੇਡ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਲ.ਟੀ. ਗ੍ਰੇਡ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਗਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

10. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

"...ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ./ਬੀ.ਐਡ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੀ.ਐਡ ਹੋਣ ਜਾਂ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਬੀ.ਐਡ. ਡਿਗਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਜਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਚਨ ਔਰ ਕਰਮਚਾਰੀਵਰਗ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 1991, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ./ਬੀ.ਐਡ. ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ।

ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ./ਬੀ.ਐੱਡ. ਡਿਗਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।"

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ 2013 ਦੇ I.A.No.2 ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਲੱਗ A-1 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਹਿੰਦੀ ਅਖਬਾਰ "ਦੈਨਿਕ ਜਾਗਰਣ" ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਵੀ ਅਨੁਲੱਗ A-1 ਦੇ ਪੰਨਾ 24 'ਤੇ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਪੰਨਾ 6 'ਤੇ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ।

12. ਅਸਲ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਥਾਨਕ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਥਾਨਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਉਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ:

1	मनोवैज्ञानिक 03	18 से 35 वर्ष	4500-7000	मनोविज्ञान विषय में स्नातक/ एल.टी./बी.टी. बी.एड.। अधिमानी अर्हता : 1. ब्यूरो ऑफ साइकोलॉजी, इलाहबाद या भारत सरकार द्वारा मान्यता प्राप्त किसी अन्य संस्था में डिप्लोमा इन गाइडेंस साइकोलॉजी 2. हिंदी में कार्य का ज्ञान

13. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਅਨੁਸੂਚੀ A-1 ਦੇ ਪੰਨਾ 6 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

1.	Psychologist 03	18-35 years	4500-7000	Graduation in Psychology/L.T/B.T.B.Ed in the subject of Psychology. Preferential Qualification: 1. Diploma in guidance psychology from Bureau of Psychology, Allahabad or Government of India or from other recognized institutions, 2. Working experience in Hindi

14. ਮੂਲ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜੋ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ, "ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ/L.T./B.T. B.Ed।"। ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ L.T./B.T. B.Ed ਵਿਚਕਾਰ ਸਟ੍ਰੋਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ L.T./B.T. B.Ed ਨਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

15. ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ/ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐਡ. ਸ਼ਬਦ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਗਤਾ ਹਨ ਜੋ "ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐਡ. ਯੋਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਹੁਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਭਾਵ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐਡ. ਦੋਵੇਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐਡ. ਦੋਵੇਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ।

16. ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

17. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ "ਯਾ" (ਜਾਂ) "ਸਾਥ" (ਨਾਲ), "ਅਥਵਾ" (ਜਾਂ ਤਾਂ) ਅਤੇ ਸਟ੍ਰੋਕ '(/)' ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਟ੍ਰੋਕ '(/)', ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ", "ਜਾਂ ਤਾਂ" ਅਤੇ "ਨਾਲ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਜੋ ਅਕਸਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ A-1। ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 'ਨਾਲ' "ਸਾਥ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੋਕ '(/)' ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਨੁਬੰਧ A-1 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟ੍ਰੋਕ (/) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟ੍ਰੋਕ (/) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਟ੍ਰੋਕ (/) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 5 ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਤਾ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 6 ਕਰਮਸ਼ਾਲਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਕ ਫਾਊਂਡਰੀ ਸ਼ਾਪ/ਬਲੈਕ ਸਮਿਥ ਸ਼ਾਪ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 11 - ਸਿਲਾਈ ਟ੍ਰੇਨਰ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 16 ਸੰਗੀਤ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 17 - ਸਿਲਾਈ ਟ੍ਰੇਨਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟ੍ਰੋਕ (/) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:---

5	ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਂ 02	18-35 ਸਾਲ	3200-4900	ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ/ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਤਾ ਦਾ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਤਜਰਬਾ।
6	ਬਲੈਕ ਸਮਿਥ ਫਾਊਂਡਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ - 02	-do-	4500-7250	ਯੂ.ਪੀ. ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਖਾ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਐਸ. ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਖਾ ਤੋਂ ਜੀ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ./ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ: ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤਜਰਬਾ।
11	ਸਿਲਾਈ ਟ੍ਰੇਨਰ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਗਰਸ ਹੋਮ) -01	-do-	3050-4590	ਸੰਬੰਧਿਤ ਟ੍ਰੇਡ/ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

16	ਸੰਗੀਤ ਅਧਿਆਪਕ-03	-do-	4000-6000	ਸੰਗੀਤ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਵੇ।
17	ਸਿਲਾਈ ਟ੍ਰੇਨਰ-01	-do-	-do-	ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਪਾਸ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਟਰੇਡ, ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 60/- ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ 40/-, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ 25/-

ਉਪਰੋਕਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟ੍ਰੋਕ (/) ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ / ਐਲ.ਟੀ. ਵਿਚਕਾਰ ਸਟ੍ਰੋਕ (/) ਦੀ ਵਰਤੋਂ। / ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਇੱਕੋ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, "ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਅਗੇਤਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ/ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਤਿੰਨੋਂ ਅਰਥਾਤ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ, ਐਲ.ਟੀ., ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ ਯੋਗ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਸਰਲ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖੁੰਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ:-

ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸਮੂਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬੀ.ਐੱਡ. ਡਿਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਜੋ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਬੀ.ਏ. ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬੀ.ਐੱਡ. ਹਨ ਜਾਂ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।"

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬੀ.ਐੱਡ. ਡਿਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜੋ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬੀ.ਏ. ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬੀ.ਐੱਡ. ਹਨ ਜਾਂ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ.

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਲਈ ਦੱਸੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਹੈ ਯਾਨੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਨੂੰ "ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ" ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਫਿਕਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ/ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਉਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

19. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਜੋਂ L.T./B.T. B.Ed. 1991 ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੰਨਾ 166 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; 1991 ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ	ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਨਾਮ	ਕੁੱਲ ਪੋਸਟ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ			ਭਰਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ	ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ	ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮਰ	ਸੀਮਾ ਮਾਹ	ਤਨਖਾਹ-ਸਕੇਲ
10	ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ	4	4	8	ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ	ਐਮ.ਏ. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀ.ਐੱਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ	21	32	515-15-590-18-626-EB-18-68-20-780-Eb-20-860 (ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ)

ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

20. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਹੈ। ਪੂਰੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਲਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀ.ਐਡ. ਇੱਕ ਤਰਜੀਹੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਐਮ.ਏ. ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਪੈਰਾ XIII ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲ.ਟੀ./ਬੀ.ਟੀ. ਬੀ.ਐੱਡ. ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਉਸਨੂੰ 1991 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ, 1991 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਸਖ਼ੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮਲਿਕ ਮਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2006 (9) ਐਸਸੀਸੀ 507. ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 21 ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

"21. ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਐਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 01.07.2001 ਅਤੇ 01.07.2002 ਨੂੰ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਜੇਕਰ ਪੀਐਸਸੀ ਦੁਆਰਾ

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗਲਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।"

23. ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ 09.05.2008 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇਡਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 17.08.2010 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2009 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਅਧਿਆਪਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 2009 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ 1991 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ 30.08.2001 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

24. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ 30.08.2001 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ।

25. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ